

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR VAN Friesland.

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld, en tot dat einde afgezonden zijn, de vierde Supplettoire Patentkohlereien over de Dienst van 1844/45, van de Gemeenten Akkerwoude, Birdaard, Burum, Drogeham, Giekerk, Hardegarijp, Bergum, Veenwouden, Kollum, Kooten, Oostermeer, Surhuizum, Westergeest, Anjum, Ballum, Dockum, Ee, Holwerd, Nes, Nes op Ameland, Nijkerk, Ternaard, Franeker, Harlingen, Minnertsga, Ried, Seebierum, Tzum, St. Anna Parochie, Baard, Beetgum, Berlikum, Blija, Deinum, Dronrijp, Ferwerd, Hallum, St. Jacobi Parochie, Jorwerd, Oosterwierum, Marrum, Lo. Vrouwen Parochie, Huisum, Hylum, Jelsum, Leeuwarden, Wirdum, Sneek, IJlst, Oosterend, Wommels, Grouw, Roodlahuizum, Warga, Rauwerd, Heeg, Nijland, Oppenhuizen, Scharnegoutum, Woudsend, Bolsward, Hindeloopen, Stavoren, Workum, Balk, Koudum, Arum, Burgwerd, Makkum, Tjerkwerd, Witmarsum, Tjallebert, Langweer, Haske, Joure, Lemmer, Heerenveen, St. Johannesga, Knijpe, Mildam, Akkrum, Oldeboorn, Terhorne, Donkerbroek, Oldeberkoop, Beetsterzwaag, Duurswold, Gorredijk, Langezwaag, Lippenhuizen, Ureterp, Blesdijke, Noordswold, Oldetrijne en Wollega, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde Kohlereien mochten bestaan, of worden verondersteld, zich, bij reclame, geadresseerd aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, zal kunnen voorzien, mits dezelve behoorlijk ingerigt, en met de vereischte bijlagen voorzien, binnen drie maanden na den dag van afkondiging der Kohlereien, zijn ingediend, des verkiezende, bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnzen in de Divisie van Controle, waarin de aanslag is geschied; wordende de belanghebbende verder gewaarschuwd, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij, bij overschrijding daarvan, door eigen schuld, zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 13 Junij 1845. De Staatsraad, Gouverneur, VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de in- en uitlandsche Tarwe en Rogge, waarnaar de zetting van den prijs van het Tarwe-, Rogge- en Zuiterschood moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 13 Junij 1845, te Leeuwarden, geweest als volgt:

Van de Tarwe per mudde f 7.91.
Van de Rogge per last 192.00.

Leeuwarden, den 16 Junij 1845.

Voor den Staatsraad, Gouverneur van Friesland, afwezig,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
VAN BURMANIA RENGERS.

SPANJE.

MADRID, den 4 Junij. Volgens een door don Ramon Maria Narvaez geteekend bulletin, in dato 1 Junij, zou H. M. den 2den Valencia verlaten.

Het gerucht loopt te Madrid, dat eenige Carlisten het in het Spaansch gedrukte manifest van den zoon van don Carlos hebben ontvangen. In hetzelfde wordt melding gemaakt van denkbeelden van verzoening en vergeetelheid, van het vertegenwoordigend gouvernement. Hoe verlokend de versierselen ook zijn mogen, de zaak zelve, zegt *El Castellano* blijft toch onbekoofd. Dit manifest heeft naar het schijnt veel overeenkomst, wat de redactie betreft met eenige der artikelen door *El Pensamiento de la Nacion* medegedeeld, en die benevens andere artikelen door de Carlistische bladen zoo gretig werden opgenomen. *La Posdata* zegt, dat dit manifest gevloeid is uit de pen van den abt *Bulmes*, die eenigen tijd geleden te dier zake naar Frankrijk is vertrokken.

De laatste door het gouvernement uit Rome ontvangen berigten, melden, dat de bij het hof van Spanje benoemde nuntius mgr. *Brunelli* eerlang van Rome naar herwaarts zou vertrekken.

De *Gazeta* deelt geen staatkundig artikel mede.

La Esperanza meldt, dat zoodra het gouvernement mededeeling had ontvangen van de abdicatie van don Carlos, het dit berigt per buitengewone courier aan de Koningin had gezonden.

Bij de vermelding van de aankomst van het manifest te Madrid, zegt *el Tiempo*, dat de Carlisten zich zeer misleiden, indien zij gelooven, dat dit manifest iets anders zal veroorzaken, dan eene polemiek tusschen de absolutistische en de constitutionele bladen.

Een progressist, genaamd *Ramon Busch*, schrijft aan *el Espectador* om het berigt te logenstraffen, dat de Carlisten buiten 's lands zamenspannen met de uitgewekene Ayacuchos; tot ondersteuning van zijne logenstraffing zegt hij, dat een carlistische commissaris in het belang van plannen tot zamenzwering aan generaal *Infante* voorstellen had gedaan, welke deze had van de hand gewezen. Deze voorstellen zijn ook aan andere liberalen gedaan. Dit een en ander bewijst, dat buiten 's lands zamenzweringen worden ontworpen; alleen schijnt uit de mededeeling van den heer *Busch*, indien men hem gelooven mag, te blijken, dat er tusschen de Carlisten en de uitgewekene Ayacuchos geene verstandhouding bestaat.

ITALIE.

NAPELS, den 27 Mei. Wij hebben bij voortdurend koel weder, vergezeld van veel regen, zoo dat de meeste menschen nog even als in Februarij en Maart gekleed gaan.

De Koning is met het eskader stoomschepen van de kust van Sicilië teruggekomen. Gisteren zou er eene landing bij *Bagnuoli* (de vlakte buiten de grot van *Posilipo*, op den weg naar *Puzzuoli*) plaats hebben; eene menigte menschen was derwaarts gestroomd, om dat schouwspel te zien; doch de hooggaande zee, vrijdelde de landing aldaar, en kon eerst bij *Baja* bewerkstelligd worden, van waar de troepen te land naar *Puzzuoli* trokken, en die plaats, na een lang gevecht met de tegenpartij, bemagtigden.

Op onze reede liggen het Amerikaansche fregat *Cumberland*, de korvet *Plymouth*, en het Fransche fregat *Amodee*.

De Fransche gezant, hertog de *Montebello*, doet hier veel moeite, om den Koning over te halen, de hand der Koningin van Spanje voor den graaf van *Trapani* te vragen. De Koningin moeder vindt dit plan der Fransche regering zeer goed, doch de Prins zelve verklaart er zich tegen. Er is voor eenige dagen eene conferentie over dit huwelijk gehouden, waarbij de Spaansche gezant echter niet tegenwoordig was.

ENGLAND.

LONDEN, den 10 Junij. De brik *Chilmark* den 9den te Mersey binnen, heeft berigten van Buenos-Ayres aangebragt tot 5 April.

Uit dezelve verneemt men, dat den 30 Maart te Buenos-Ayres officieel berigten waren ontvangen van generaal *Oride*, van den vorigen dag gedateerd; dezelve melden dat *Rivera* door generaal *Urguine* den 27sten te *India Rivera*, op 90 mijlen ten noorden van *Montevideo* totaal geslagen was, na een gevecht van twee uren. Hij had daarbij al zijne infanterie, artillerie en bagaadije verloren; men zeide dat 1000 man gesneuveld en 500 gevangen genomen waren, waaronder ook een aanzienlijk aantal officieren; *Rivera* zou slechts met 8 man ontkomen zijn. Op het ontvangen dezer berigten waren te Buenos-Ayres groote feesten aangerigt ter ere van die overwinning, welke men als beslissend beschouwde, en die gewigtige gevolgen zonde hebben.

Bij het vertrek van de *Chilmark* was de erkenning van de blokkade van *Montevideo* door den Franschen minister nog niet bekend, doch daar dit berigt door onze laatste tijdingen uit New-York stellig bevestigd wordt, gelooven wij geene reden te hebben, om er aan te twifelen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10 Junij. Gisteren avond laat is een courier te Passy aangekomen, met het in Londen geratificeerd contract nopens den slavenhandel. De heer *Guizot* is onmiddellijk daarmede naar Neuilly vertrokken, om heden het verdrag in de Kamer te kunnen brengen, hetwelk dan ook heeft plaats gehad.

Men schrijft ons uit Saint-Malo van den 7 Junij: Terwijl wij dezen schrijven, straamt eene menigte naar de wallen van Dinan, om een walvisch te

zien, die 24 mètres lang is, en in de engte, welke St. Malo van Dinan scheidt, op strand is gevallen. In geen 30 jaren is dit alhier gebeurd. Eenige visschers zagen den walvisch voor den bodem van de gestrande kotte *Harriett* aan. De kleine trap van het havenhoofd is door het zeemonster aan stuk geslagen. De visschers en de tol-beambten betwisten elkander het bezit van dezen belangrijken buit."

De abt *Vidal*, uit Toulon, heeft eene belangrijke uitvinding gedaan, welke voor het menschedom heilzame, doch voor de wijnkoopers of liever de wijnmakers nadeelige gevolgen zal hebben. Hij heeft namelijk eene machine uitgevonden, waardoor men alle vervalschingen van den wijn kan ontdekken. Hij noemt deze machine een *alcomètre*, om dat men tevens de alcohol van wijnen, bieren, cidres, brandewijn en andere sterke dranken kan waarnemen. Daar de wijnen tegenwoordig zoo zeer vervalscht worden, en wel ten koste van de gezondheid van den mensch, is deze uitvinding van het grootste belang.

Van wege het Spaansche gouvernement zijn dépêches naar Rome gezonden. Men wil dat deze het ultimatum van Spanje aan Rome bevatten. Tevens verzekert men, dat de Spaansche gezant te Rome daarbij de instructie ontvangen zou hebben om aan het hof te Rome te verklaren, dat zijn gouvernement aan hetzelfde acht dagen zal toestaan om over de nieuwe grondslagen van dit ultimatum te beraadslagen. Die termijn verstreken zijnde, moest de Spaansche gezant zijn paspoort vragen, ten ware de beraadslagingen over dit ultimatum gunstig uitgevallen waren.

Volgens de alhier uit Engeland ontvangen berigten, is dezer dagen te Liverpool aangekomen, de broeder van den president der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, welke die republiek te Napels gaat vertegenwoordigen. Deze heeft mondeling bevestigd, hetgeen omtrent de vredelievende gezindheid van het Amerikaansche gouvernement rakende de Oregon-questie door de dagbladen is medegedeeld.

Van den 12den. Het schijnt dat de regering indedaad voornemens is, de wetten tegen de Jesuiten striktelijk uit te voeren. Gisteren had in de kamer der Pairs de graaf de *Montalembert*, ter gelegenheid van gevraagde supplementaire credieten voor het ministerie van justitie en eerediensten, eene interpellatie omtrent het punt der Jesuiten gedaan. In het antwoord, door den zegelbewaarder, heer *Martin* (du Nord) gegeven, wordt de volgende zinsnede opgemerkt:

"Drie jaren geleden leefden kerk en staat in vrede; die toestand is thans veranderd, en waarom? De katholieke partij heeft zich gevormd. Zij heeft noch het concordaat, noch de wetten des koninkrijks, noch de jurisdictie van den staat onaangetaast gelaten; zij heeft die tot een voorwerp van bespotting gemaakt; die partij heeft zich tot de nitsluitende verdedigster der belangen van de bisschoppelijke waardigheid opgeworpen; zij heeft haar gezegd, dat hare regten miskend werden, en dat de regering de grenslijn, die het wereldlijke van het geestelijke scheidt, wilde overschreden; zij heeft zich tot makelaar van het ultramontaanschap gesteld en eenen nieuwen kruistogt komen prediken. Dit zijn afdwalingen, die de godsdienst in gevaar brengen. De regering moet dus met vastheid in de vervulling der haar opgedragen zending volharden."

Uit Zwitserland verneemt men iets, dat wederom een bewijs levert, hoe bij burgerwisten, en vooral wanneer godsdiensthaat zich met dezelve vermengt, meestal ter wederzijde gezondigd wordt en men elkander wederkeerig boosheid en woede verwijten kan. Onlangs is, en zoo het schijnt met grond, geklaagd, dat in het kanton Aargau, Lucerners en Katholieke vrijambters mishandeld werden. Thans wordt uit Lucern van den 5den het volgende geschreven: "Te Sursee heeft op Pinkster-Zondag het graauw, aan de partij der Jesuiten toegedaan, den vader van dr. *Steiger*, eenen zes en zeventig jarigen grijsaard, die met eene blinde dochter te Sursee woont, beleedigd en mishandeld. Hij was bezig uit de kerk naar huis te gaan, toen een aantal soldaten der landweer hem eerst met scheldwoorden begroet, vervolgens hem aangetast, op den grond geworpen en zoodanig geteisterd hebben, dat hij onder hunne handen dood gebleven zou zijn, zoo niet verstandiger en beter denkenden hem aan die woestaards ontruk hadden."

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 13 Junij. Morgen zal de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene zitting houden. Men verwacht alsdan het algemeen verslag der Centrale Afdeling, over de ontwerpen der begrootings-wetten voor 1846 en 1847. Men ziet de beraadslagingen over die voordragten tegen aanstaanden Maandag te moeten. Na de behandeling der begrootings-ontwerpen door de beide Kamers, zal, naar men verzekert, de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal worden gesloten.

Den 3 dezer zijn door Z. Ex. den Minister van binnenlandsche zaken aan de Tweede Kamer toegezonden vijftien nota's van nadere wijzigingen der, naar aanleiding van Art. 6 der Grondwet, ontworpen wetten op het stem- en kiesrecht enz. Zoo lang de geruchten aanhouden, dat die ontwerpen zijn of worden ingetrokken, acht men eene mededeeling dier wijzigingen overbodig. De nota's gingen vergezeld van eenen brief van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken aan den heer voorzitter der Tweede Kamer, waaruit men het volgende ontleent.

Ten aanzien der wijzigingen, in het bedrag van den census voor het stedelijk en landelijk stem- en kiesrecht, blijkens nevensgaande nota's, gebragt, neem ik de vrijheid, ter toelichting, nog het navolgende hierbij te voegen.

Die census was, met inbegrip van het patent-regt (hetwelk, volgens de nog bestaande verordeningen, niet in aanmerking komt), zoodanig berekend, dat, genoegzaam overal, voor het stemregt, zoo na mogelijk 1/30 van de bevolking in iedere stad en in ieder kiesdistrict, en voor de bevoegdheid om tot kiezer te worden benoemd, 1/80 der bevolking van iedere stad en van ieder kiesdistrict tot de bevoegden, uit het oogpunt van belastings-bedrag, zouden behooren.

Door de toepassing van dit beginsel zouden, voor het geheele Rijk genomen de stem- en kiesgerechtigden ten platten lande aanzienlijk in getal vermeerderen; maar zou daarentegen in de steden, met weinige uitzonderingen, derzelver getal verminderen.

Ten einde aan de bedenking daaromtrent, zoo veel mogelijk, te gemoet te komen, is alsnu bij de onderhavige nadere wijzigingen voor de steden tot beginsel genomen, om overal, waar bovengemeld 1/30 en 1/80 een gelijk of hooger getal als het thans aanwezige van stem- en kiesgerechtigden zullen opleveren, den vroeger voorgedragen census onveranderend te laten; maar daarentegen voor die steden, ten aanzien van welke de, bij de wets-ontwerpen vroeger voorgedragen census vermindering in het thans bestaande getal stem- en kiesgerechtigden zou hebben te weeg gebragt, dien census zoodanig te verminderen, dat men het thans bestaande getal gerechtigden verkrijge.

Hieruit volgt, dat het getal dier gerechtigden voor de steden, verre van vermindering, ook thans vermeerdering zal ondergaan.

Wat den landelijken stand betreft, rusten de nu voorgedragen wijzigingen op het beginsel, om in geen der kies-districten den census voor het stemregt hooger dan op f 50, en dien van het kiesrecht nergers hooger dan op f 150 te bepalen. Dien ten gevolge zijn voor 21 districten de vroeger voorgedragen sommen voor het stem- of kiesrecht, of voor beide, vermindert.

Daartegen is, met betrekking tot twee districten (het 10de in Gelderland en het 8ste in Limburg), het bedrag van den census voor het stemregt enigszins verhoogd, omdat het, bij nadere overweging, voegzamer geoordeeld is, hetzelfde ten platten lande nergens op minder dan f 10 vast te stellen.

GRONINGEN, den 11 Junij. Men verneemt, dat, na vele voorloopige beraadslagingen en overwegingen, enige menschevrienden hier ter stede besloten hebben, eene inrigting te stichten, strekkende ter verpleging van zieken en ook, althans in het vervolg, ten toevlugtsoord voor ontslagene vrouwelijke gevangenen en andere vrouwen en kinderen, die volstrekt hulp en opleiding behoeven, en die elders niet vinden. Velerlei zorg, toezigt, opwekking en leiding van bestuurders zal deze inrigting behoeven; niet weinig geldelijke ondersteuning zal zij ook noodig hebben, maar zou men het eene of andere te vergeefs van Groningens ingezetenen kunnen verwachten? De laatste jaren zeggen luide, dat dit niet zal geschieden, en onze stad ook in dit opzigt bij Utrecht en Amsterdam niet zal willen achterblijven.

Het Museum van Natuurlijke Historie onzer hoogeschool is dezer dagen zeer verrijkt geworden met onderscheidene aanwinsten.

Niet alleen is het vermeerderd door de opgezette huid en door het geraamte van de Giraffe, die nu beide in hetzelfde geplaatst zijn, en door den aankoop van twee volwassen Condors, een mannetje en een wijfje; maar het heeft ook een zeer belangrijk geschenk ontvangen van professor Sebastian, bestaande in verscheidene Javaansche dieren uit verschillende klassen; van mevrouw douanière van Lansberge, geb. van Oldenbarneveld Witte Tulling, eenige zeer fraaije vogels uit Zuid-Amerika, en eene kostbare zending van zoogdieren en vogels uit het Rijks-Museum.

Nog ontbrak aan hetzelfde, terwijl het nu bijna alle geslachten van groote landzoogdieren volledig had, een dier uit het geslacht der *Kameelen* of *Dromedarissen*. Het had nog zeer lang kunnen duren, eer men hier zulk een zeldzaam en kostbaar dier magtig werd; dan, gisteren avond komen hier drie vreemdelingen met zulk een volwassen tweebultig dier uit dit geslacht aan, om het hier voor geld te laten bezigtigen. Het dier stierf in den eigen nacht van zijne aankomst, en Curatoren onzer hoogeschool stonden de noodige som toe, om ook dit voorwerp voor ons Museum aan te koopen.

LEEWARDEN, den 13 Junij. In den avond van den 8sten heeft de sterrekundige South, in Engeland, met eene teleskoop eene startster ontdekt, welke hij verklaart eene der schitterendste te zijn, welke sedert het najaar van 1825 zijn waargenomen. In de *Allgemeine Preussische Zeitung* maakt voorts de sterrekundige Eneke bekend, dat de heer Richter, in den nacht van den 6den op den 7den Junij, eene heldere met het bloote oog zichtbare komeet heeft ontdekt en dat de volgende avond, de waarnemingen op het Observatorium die ontdekking hebben geconstateerd. Volgens deze opgaven stond dit luchtverschijnsel toen nabij het beeld *Capella* en is zijne beweging dagelijksch 1° noordwaarts en 5° à 6° in rechte klimming. De kern is vrij helder, de staart ongeveer 1° lang, en 's nachts is hij met het bloote oog zeer ligt te vinden.

Bovengemelde komeet is bereids op den 6den Junij, 's nachts omtrent 12 ure, met het ongewapend oog waargenomen te Zwolle, door de heeren F. W. G. Schapman en J. J. Bruinsma. Dezelve stond destijds nagenoeg in het N.-N.-Oosten, en ongeveer 2° ten Oosten van *Capella*, zijnde eene ster van de eerste grootte, in het sterrebeeld van den voerman (*Auriga*). Hoezeer de lucht eenigzins bewolkt was, zoo was de kern dezer komeet duidelijk zichtbaar; de schijnbare lengte van den staart was nagenoeg 1°, dezelve stond naar het Zenith gekeerd, in eenschuinschering naar het Oosten. Uithoofde der betrokken lucht, was deze startster in den nacht van den 7den niet zichtbaar; op den 8sten konde men dezelve wederom zien, maar iets flauwer van licht. In den nacht van den 11den was de komeet naauwelijks meer zichtbaar, en vertoonde zich, als eene flauwe langverpige nevelvlek; derzelver licht-intensiteit is dus waarschijnlijk aan het afnemen.

Alhoewel de weersgesteldheid, in de maand Mei zeer ongunstig was en de menigvuldige regens, gepaard met eene lage temperatuur, gegronde vrees deed ontstaan, dat de hooi-oogst slecht zoude uitvallen, zoo is alles sedert het begin van Junij ten besten gekeerd; de graslanden staan zeer goed en men verwacht eene rijke inzameling van hooi. Het weder is gedurende deze maand zeer schoon, en de warmte aanmerkelijk toegenomen. In Mei toch was de hoogste stand van den thermometer slechts 70°, terwijl op den 13den II., de kwik zelfs is gerezen tot 84° zijnde nog 2° hooger dan in Junij 1833. Niet dikwijls rijst de kwik in de maand Junij tot boven de 80°, zop dat deze stand, als eene bijzonderheid kan aangemerkt worden. Het gewone jaarlijksche verschijnsel, der zoogenaamde Heidebrand, vertoonde zich in dit jaar zeer laat. Gewoonlijk valt dit voor, in de laatste dagen van Mei; men heeft hetzelfde nu eerst waargenomen op den 12den en 13den Junij, met Oost- en O.-N.-Oosten wind.

DEVENTER, den 6 Junij.

Door den Breeden Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier is, uit het vroeger gemeld zetal, het volgend drietal van predikanten gekozen: DD. J. J. Metzlar, te Norg; H. Huyzers, te Pieterburen, en A. M. Blom, th. dr., in 't Woud.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART te HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 10 Junij het kofschip *Middelstein*, kapt. A. B. Drok, van Stockton. — Den 12 dito het smakschip *Johanna*, kapt. A. J. Onnes, van Memel. — Den 14 dito het kofschip *Elina*, kapt. H. A. Brouwer, van Droback. **Uitgezeld:** Den 10 Junij de kofschepen *Rinske Hootes*, kapt. D. H. Donema, naar de Oostzee en *Georg*, kapt. H. G. Heersma, naar Noorwegen; het schoner-schip *Jato Habs*, kapt. J. Olsen, naar Noorwegen. — Den 12 dito de schoner-schepen *Northam*, kapt. H. B. Disneij, *Fame*, kapt. W. Barfield en *Friends*, kapt. W. Cousins, alle drie naar Londen; het tjalkschip *Gustaaf*, kapt. A. J. Kniper, naar Denemarken. — Den 13 dito het tjalkschip de *jonge Jan*, kapt. J. J. But-ter, naar Hamburg; het kofschip *Nepunus*, kapt. S. Hoekstra, naar Havannah. Den 14 dito de kofschepen *Agatha*, kapt. W. J. de Grooth, naar Memel en *Gesina*, kapt. B. A. Visser, naar Schotland.

IETS TOT AANBEVELING

VAN HET

NEDERLANDSCH GODSDIENSTIG TRACTAAT-GENOOTSCHAP,

van hetwelk sedert eenen geruimen tijd eene Afdeling te Leeuwarden is gevestigd.

Belangstelling en medewerking verdient voorzeker een Genootschap, waarvan het doel is: Christelijk Godsdienstige kennis, en daarmede overeenkomstige gevoelens te bevorderen.

Uit eene edele zucht om aan dat doel dienstbaar te zijn, is voor vele jaren te Amsterdam eene vereeniging, onder het bestuur van verscheidene daartoe bevoegde Mannen, ontstaan, die den naam van *Nederlandsch Godsdienstig Tractaat-Genootschap*, draagt, van het welke ook reeds sedert langen tijd zich eene Afdeling te Leeuwarden bevindt.

De bestuurders der gemelde Afdeling houden het voor eenen even duren als aangename pligt, eene vernieuwde poging in het werk te stellen, om den bloei derzelve, zoo veel mogelijk, te bevorderen; ten einde daardoor aan het nut en waar genoegen hanner Christelijke mede ingezetenen onder den Zegen des Heeren mede te werken.

Genoemde bestuurders mogten reeds aanhoudend, zoo zij vertrouwen, in hunne berekking, niet nutteloos werkzaam zijn; onder anderen door ruime verspreiding der belangrijke werkes van het Tractaat Genootschap, in en door middel van de veelvuldige liefdadige en andere inrigtingen in de stad Leeuwarden — en belangrijke nitdeelingen aan het zich alhier bevindend Garnizoen. — Doch, hoe-wel het hun in dezen aan stof tot dankbare blijdschap ook door belangstellende medewerking van velen onder ons niet ontbreekt; zoo meenden zij echter dat er geen gering aantal hunner mede-Christenen, zoo in als buiten Leeuwarden in Vrieslands gewest, ten aanzien der gemelde nuttige Godsdienstige Inrigting, on-kundig kon zijn gebleven; waarom zij het doelmatig hebben geacht, dezulken met het oogmerk en de werkzaamheden van het bovengemeld Genootschap eeni-germate bekend te doen worden.

Het *Nederlandsch Godsdienstig Tractaat Genootschap*, stelt zich ten doel, om door kleine en onkostbare geschriften, Godsdienstige kennis te vermeerderen, en op te wekken tot de beoefening der Christelijke Deugd. Hiertoe worden door hetzelfde *armen, noodlijdenden en kranken* gewezen op de bronnen van alleen al-genoegzamen Evangelischen troost — (en zulks wel bepaaldelijk in nos. 8, 28, 55, 101, 102, 103, 109, 171, 178, 207, 227.)

Heerschende zonden als *dronkenschap, wellust en onkuischheid*, het zoo alge-meen misbruiken van *Gods heiligen naam*; *oneerlijkheid, ontrouw, leugen* en *bedrog* worden in haar verfoeilijk en verderflik licht voorgesteld, en hartelijk er tegen gewaarschuwd. (Zie nos. 4, 7, 15, 43, 49, 67, 71, 72, 75, 83, 121, 141, 198, 221, 252, 280.)

Tot de *Wisselijke en openbare Godsdienst* wordt in dezelve nadrukkelijk aan-gespoord (zie no. 23, 25, 36, 97, 113, 175, 253, 289, 290, 295,) waartoe on-der anderen, niet ongepaste *Formulier* en *Feestgeden* worden aangeboden (zie no. 99, 100, 107) en waartoe boven al de algemeen bekende en gebezigde *Bij-belsche Almanak*, tot Godsdienstig gebruik, op elken dag des jaars, is ingerigt. Een belangrijk woord aan jeugdige Echtenooten en op Verjaardagen en bij het einde des jaars, wordt alhier niet te vergeefs gezocht (zie no. 6, 94, 106, 107).

Voor Christelijke *Vaders en Moeders* zijn alhier belangrijke wenken, opwekkingen en herinnerende bemoeidingen te erlangen (zie no. 21, 24, 68, 136, 142, 182, 216) inzonderheid ook wat de *bediening van den heiligen Doop* aan hunne Kinderen aangaat (zie no. 219).

Aan de *Leden der Gemeente* en aan zulken die hiertoe worden opgeleid door Godsdienstig onderwijs, wordt de gelegenheid gegeven nuttige opwekkingen te ontvangen, vooral met betrekking tot de *Voorbereiding*, tot het *Heilig Avond-maal* en de Christelijke *Nabetrachting* van hetzelfde (zie no. 66, 95, 151, 162, 212, 246). Terwijl de *Christelijke Feesten* en de *Lijdens-Geschiedenis* van on-zen gezegenden Verlosser, almede de aandacht der Bestuurders van het Neder-landsch Godsdienstig Tractaat-Genootschap niet ontgingen (zie no. 6, 33, 40, 42, 59, 61, 90; 256).

De van den weg der deugd afgedwaalden welke zich in de *gevangnissen* en *andere bevingen*, worden in dezelve met Christelijke broederliefde vermaand en

welmeenend te rege gewezen (zie no. 2, 71, 72, 77, 132, 149, 153, 182, 183, 201, 202, 247, 248, 250, 271).

Zij die behooren tot den belangrijken *Dienstbaren stand*, worden tot het ge-trouw beantwoordt aan derzelver Christelijke verplichtingen opgewekt (zie no. 13, 80, 108).

Daarenboven worden ook *Krijgslieden*, en zij die zich in den *Zedienst* be-vinden, tot het dienen en vereeren van Hem wiens alziend oog ons overal ga-deslaat, met welmeenenden iver aangespoord (zie no. 50, 53, 75, 83, 126, 131, 142, 147, 182; 210, 262).

Het opgenoemde zij voldoende om het belangrijke en gewichtige der onder-werpen in deze geschriften behandeld aan te toonen.

Ter voortgezette en vermeerderde bereiking van deszelfs weldadig doel, noo-digt het Bestuur der gemelde Afdeling, alhier gevestigd, allen wien de heilige zaak des Christendoms en de behartiging van menschenheil dierbaar is, wel-meenend uit, om hieraan met hetzelfde mede te werken, ten dien einde hierbij kenbaar makende:

1°. Dat ieder die jaarlijks voor *drie Gulden* of daarenboven inschrijft, als *Lid des Genootschaps* wordt beschouwd, zoo lang zijne inschrijving duurt.

2°. Bij het uitgeven van een nieuw nummer der Godsdienstige Traktaten, ontvangt ieder Lid een exemplaar van hetzelfde, voor niet, en heeft te gelijk het regt om den *Bijbelschen Almanak* en de *Stukjes in dat jaar uitgegeven* te ontvangen.

3°. Alle de Leden des Genootschaps worden vriendelijk verzocht het belang van hetzelfde te helpen bevorderen, door de gemelde Stukjes nit te deelen; als ook door het inzamelen van kleinere giften van de zoodanigen, die zich ver-hinderd vinden zelve Leden te worden.

4°. De intekening voor het Lidmaatschap geschiedt bij den Heer H. J. LA-DENIUS, Lid van het Bestuur en Secretaris der Afdeling alhier, wonende over de Hoofdwacht, terwijl de door het Genootschap uitgegevene *Traktaten* met de *Lijsten* daarvan, als ook de bovengemelde *Bijbelsche Almanak*, verkrijgbaar zijn bij den Heer P. BURGGRAAFF Jz. Boekverkooper alhier, woonachtig op de Wortelhaven over de Korenbeurs te dezer stede.

Ook deze belangelooze poging der Christelijke liefde, zij door den God der liefde mild gezegend.

Leeuwarden,
den .. Mei 1845.

Bestuurders der Afdeling Leeuwarden van het Ne-derlandsch Godsdienstig Tractaat-Genootschap.

B. NIEUWOLD.
S. CROMMELIN.
H. VAN WICHEREN Pz.
C. WALKER.
H. J. LADENIUS.

MENGELWERK.

VEREENIGING VOOR ZIEKENVERPLEGING.

Nu ruim een jaar geleden hebben eenige menschenvrienden in Amsterdam zich vereenigd tot vestiging eener weldadige instelling, waaraan men sinds jaren lang in ons Vaderland en vooral in groote steden eene dringende behoefte had ge-voeld. Het was het regt christelijk werk om Kranken en Lijdenden bij te staan, op te passen, te verzorgen, te troosten en te bemoeiden. In vele andere lan-den was dit reeds met het beste gevolg tot stand gebracht en dit loffelijk voor-beeld wekte op tot navolging, want daar ook Nederland roem mag dragen op een aantal inrigtingen van weldadigheid en menschenliefde, achte men het eene dure verplichting ten deze niet langer achter te blijven. De Heeren Dr. J. P. HEIJZE, van wien de eerste poging is uitgegaan, J. F. BROS, B. CROMMELIN, C. P. VAN ECKEN, Dr. H. W. VAN ROSSUM, Dr. G. E. VOORRELL SCHNEVOOGT en Prof. C. B. TILANUS bragten de zaak tot stand, terwijl de Leeraren B. TER HAAR en J. VAN GILSE zich daarbij voegden, tot het geven van godsdienstig onderwijs. Het hoofddoel der Vereeniging is: *het vormen en verschaffen van geschikte Zieken-oppasters, die zij den naam van PLEEGZUSTERS geeen*. Zij wil hierdoor aan Kran-ken en Lijdenden eene doeltreffende verpleging verzekeren, en tevens haar plan dienstbaar maken aan de verbetering van den maatschappijken en godsdienstig-zedelijken toestand der personen, welke tot *Pleegzusters* worden opgeleid.

De krachtige ondersteuning van velen heeft de pogingen der Vereeniging onder-steund en de inrigting reeds gunstig doen werken. Het dienstbetoon der Pleegzusters, thans werkzaam, is ten nutte der Kranken op eene voegzame wij-ze geregeld, en haar werk is geheel een werk van Christelijke liefde, want alle verpleging geschiedt geheel kosteloos. In alle hare behoeften wordt onbe-krompen voorzien en hare zeer moeilijke taak, door de zorg des Bestuurs, zoo veel mogelijk uitvoerbaar gemaakt, terwijl het naauwkeurigst toezigt met de beste opleiding om zich te bekwaren alleziens wordt in acht genomen. Vrij-willig verbinden zij zich en geenerlei dwang heeft er ten haren opzigte plaats. Na getrouw volbrachte taak en door ouderdom of zwakheid ongeschikt gewor-den, zorgt de Vereeniging voor haar levensonderhoud. Over alle standen der Maatschappij strekt zich haar liefderijk werk uit; armen en rijken hebben een gelijk regt op hare hulp, hare hartelijke en zelfopofferende zorgen.

Deze zijn de hoofdbepalingen van het doel der inrigting, welke de verdere voorschriften in een Reglement heeft vervat, waarvan een Uittreksel is gevoegd bij eene Circulaire tot deelneming uitgeschreven aan dit zoo menschelevend als doeltreffend en uitvoerbaar plan, tot heil der lijdende menscheid ontworpen. Gelijk voor alle inrigtingen en vereenigingen eene tijdelijke ondersteuning on-misbaar is tot derzelve instandhouding, zoo vraagt het Bestuur daarvoor niet alleen, maar ook tot de zoo noodige uitbreiding, de hulp van allen, wien het heil der Naasten en de bevordering van het Christendom ter harte gaan. Onder die uitbreiding behoort ook de daarstelling van een gesticht, waarin, hetzij geheel kosteloos, hetzij tegen matige vergoeding, de zoodanigen verpleging en verzorging zouden kunnen vinden, die, als niet behoorende tot de eigenlijk behoeftige klasse, in de weldadige inrigtingen van Stadswege niet kunnen op-genomen worden.

Het Bestuur heeft een uitvoerig Verslag gegeven van hunne Oprigting der Ver-eeniging tot Ziekenverpleging te Amsterdam en van hare werkzaamheden gedu-rende het jaar 1844, aldaar in druk gegeven en verkrijgbaar bij J. H. en G. VAN HETEREN, in hetwelk zij in het breede hare bedoelingen en aangenomen be-ginselen ontvouwt en tevens gehandeld wordt over de Instellingen tot verpleging van Zieken in andere Landen.

In de eerste plaats vestigt zij de aandacht op het groote werk van barm-hartigheid door den vromen VINCENT DE PAULA verrigt, die, wanneer men im-mer een mensch als Heilige wilde vereeren, zonder twijfel zulks in de hoogste mate verdiende. Hem toch hebben wij het te danken, dat de orde der Barm-hartige Zusters zich overal uitbreidde, en in Frankrijk, het middelpunt harer werkzaamheid, in meer dan 300 verschillende Vereenigingen, die niet in Kloos-ters te zamen zijn, maar door het gansche land rondreizende zich van haar liefdewerk uitnemend kwijten, terwijl die bekwame Vrouwen, tevens in de Gasthuizen van Parijs de dienst bij de Zieken vervullen. Bij de behandeling van dit geschiedkundig schoon tafereel, wordt het nog te veel bij de Pro-testanten bestaand vooroordeel wederlegd, als of eene inrigting van *Zusters van Liefdadigheid* uitsluitend bij de Roomschen zoude te huis behooren en te regt, de Protestantsche iver te dien opzigte, een iver zonder verstand ge-noemd. Even als of het van onze geloofsbelijdenis afhangt om een algemeen liefdewerk, door den Heiland ons allen aanbevolen, of te verrigten of aan an-ders belijdenden over te laten. Ware VINCENT DE PAULA van Protestantsche Oud-ers geboren, zijn leven en werken mogten eene andere rigting hebben gekregen, maar hij zou even goed de insteller zijn geworden van het groote werk der barmhartigheid. Hij was in alles de ware Christen en leefde alleen voor Gods geboden en voor de liefde van zijne naasten.

Zijn volgeling was CLEMENS DROSTE, Wij-Bisschop van Munster, die, tot Aartsbisschop van Keulen verheven, aldaar in 1808 een vereeniging van vrou-wen en meisjes ter ziekenverpleging oprigtte, en daarmede een nuttig werk heeft verrigt. Deze inrigting leverde het bewijs, dat zij, schoon in menigerlei op-zigten gelijk aan die van Sr. VINCENT, bestaan kan, onafhankelijk van de kerk en zonder de regelen en dwang eener geestelijk orde. Daarna worden een aantal an-dere voorbeelden van liefdadigheid en stichting van menschenliefde opgenoemd in doel en strekking beschreven. Zoo als die van den President FLIENNA te Kaizerwerth, een stadje niet ver van Dusseldorp, die de eerste is geweest, on-der de Protestanten en met zijne gade de voornamste zorg van het liefdewerk ver-vult. Die inrigting is na een bestaan van negen jaren voor geheel Rhijn-Pruis-sen ten zegen geworden. De bekende ELISABETH FAJ nam daarna een model en stichtte te Londen een kweekschool voor Zusters van Liefdadigheid. Ook te Pa-rijs deed de Predikant VANZIL hetzelfde en noemde zijne Inrigting: *Institutie des Diaconesses des Eglises Evangeliques de France*. Niet alleen het verplegen van zieken, maar het bieden van hulp in allerlei ellende is haar werk. Het kweekschool werd te Parijs gevestigd, maar de werkzaamheid strekt zich uit tot alle Protestantsche Gemeenten in Frankrijk, welke zich ook bepaalt tot de verbetering en behouding van zoodanigen, die door zedeloosheid tot het laagste peil van ellende zijn gezonken en met het verlangen den wil betoonen het pad der ondeugd te verlaten. De geest, vorm en geheele omvang dier uitgebreide inrigting worden in het Verslag breedvoerig beschreven en zij belooft goede vruchten en heerlijke gevolgen voor de toekomst.

Wij hopen en wenschen dat die nuttige en heilsame bedoeling der Amsterdamsche Vereeniging niet ruime en milde bijdragen zullen worden ondersteund en bevelen het plan en derzelver uitbreiding allen menschenvrienden ten ernstigsten aan.

Het aanhoudend transport van Vet- en Melk-vee van hier over Rotterdam naar Londen, is een bewijs dat behalve voor andere voertbrengselen, ook voor het Vee daar onze beste markt is. Hoe veel voordeel zou het aan onzen rijken vee-stapel geven, wanneer men het zonder den grooten en kostbaren omweg, direct van Harlingen naar de grootste Europeesche markt kon vervoeren. Als de voornaamste Landeigenaren nu eens gaan beëijferen, dat de zak hunner Boeren de Trechter is, waardoor het geld voor de productie hunner eigendommen, in den hunnen loopt, zou het dan wel eene opoffering kunnen heeten, dat eerstgenoemden het vereischte middel van vervoer daarstelden? Of zal men op de oude sjutteldraf blijven voortsjowen, dan vooral buiten het spoor als 't u belieft, want er zijn harddravers op den weg, die voor geen mensch uithouden.

Brook, den 10 Junij 1845. J. KLEIN.

De GECOMMITTEERDEN der Grootte Polder onder Berlicum en gedeeltelijk ook onder Menaldum gelegen, roepen bij deze op de eigenaren der Ingelanden, om in persoon of bij behoorlijke volmagt te compareren op Donderdag den 26 Junij 1845, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *Auke Lourens van der Meij*, te Berlicum, om te delibereren over het daarstellen van eenige WIJZIGINGEN in het bestaande Polder-reglement, daarover te besluiten, en ingevalle van goedkeuring het gewijzigd Reglement te arresteren en te teekenen.

Namens Gecommitteerden voornoemd,
P. D. WIERSMA, Gecom.

ROOMSCH CATH. ARMVOOGDEN, zijn voornemens, het vóór hunne Administratie benodigde **ROGGENBROOD**, gedurende de zes laatste maanden van dit loopende jaar, bij gesloten briefjes, aan te besteden.

Gegadigden worden verzocht hunne Inschrijvings-Biljetten, vóór den 24 dezer maand aan het R. C. Armhuys te bezorgen, alwaar de Condities van 'heden af ter lezing liggen.

Leeuwarden,
den 12 Junij 1845.

Namens R. C. Armvoogden,
F. TJEPEKEMA, President.
J. H. G. JANSSEN, Secretaris.

AANBESTEDING.

Bij gesloten briefjes zal worden aanbesteed: Het **AFBREKEN** van de oude, en het weder **OPBOUWEN** van eenen nieuwe **SCHOOL** en **ONDERWIJZERS-WONING** te **Achlum**, met bijlevering van de benodigde **MATERIALEN**, volgens Bestek en Teekening, ter inzage liggende in de Herberg aldaar.

Op **Zaterdag den 21 Junij e. k.**, des voormiddags ten 9 ure, zal er op de plaats nadere aanwijzing geschieden, terwijl de briefjes uiterlijk op **Maandag den 23 Junij** daaraanvolgende, des voormiddags vóór elf ure, ter Secretarie van **Franeckeradeel te Franeker**, franco moeten worden ingezonden.

De Notaris **A. W. NAUTA**, te **IJlst**, zal, op autorisatie der Arrondissements Regthank te **Sneek**, in de na te melden Herberg, op **Dingsdag den 17 Junij** aanstaande, des avonds ten 7 ure, bij continuatie finaal presenteren te verkoopen: **Eene HUIZING** en **HERBERG**, staande en gelegen even buiten het Hoogend te **Sneek**, de **Stads Herberg** genaamd, met deszelfs Kolfbaan, Stalling en wijdere annexen, bij de **Wed. en Kinderen van L. Stuivenberg** in gebruik.

Den **12 November** aanstaande of bij overeenkomst, vroeger te aanvaarden.

De Notaris **A. HAAGSMA**, te **Sneek**, zal, op **Woensdagen den 18 Junij 1845**, provisioneel, en den **2 Julij** daarna, finaal, telkens des avonds ten 7 ure, ten huize van **G. de Ruiter**, aldaar, presenteren te verkoopen:

Eene roijale **HEEREN- en KOOPMANS HUIZINGE**, met derzelver welbeklante hechte en van ouds gevestigde **GRUTTERIJ**, voorzien van ruim **ERF**, **STALLING**, prompte **BERGPLAATSEN** enz., benevens een ruim **PAKHUIS**, onmiddellijk daarnaast, alles staande en gelegen aan de Noordzijde van het **Kleinzand** binnen **Sneek**, en strekkende van daar tot aan de Oosterdijk, een en ander den **1 November** aanstaande of bij overeenkomst vroeger te aanvaarden. **Condities** te vernemen bij voornoemden Notaris.

NB. Er kan een goed gedeelte van den koop prijs tegen behoorlijke rente onder gemeld perceel gevestigd blijven. Zijnde hetzelfde te bezichtigen op de zittingen, des morgens van **10 tot 12 ure**.

Ten verzoeken van **Mr. JAN VAN DER VEEN**, Advocaat en Secretaris, en **T. SIKKEMA**, Zaakwaarnemer te **Grouw** qq., zal, op **Woensdagen den 18 Junij 1845**, provisioneel, en den **2 Julij** aanvolgende, finaal, telkens des avonds ten 7 ure, ten huize van **Sjoerd van Stralen**, Herbergier te **Grouw**, in het openbaar, ter verkoop worden aangeboden:

1. Een **HUIS** en **ERF**, gequoteerd met no. **241**, staande en gelegen te **Grouw**, door **wln. Jan Geerts Bakker** met er dood ontruimd.
2. Een overdekt **PRAAMSCHIP** met losse **Luiken**, groot volgens **Meethrief 14** tonnen, laatst door **wln. Jan Geerts Bakker** bevaren.

Beide dadelijk bij de finale toewijzing te aanvaarden, tegen betaling der koop-sommen.

ISAAC TELTING, Notaris te **Franeker**, zal, op **Maandag den 23 Junij 1845**, des namiddags ten 3 ure, in de Herberg de **Roskam**, in het openbaar, op crediet, verkoopen:

Het op steel staande **GRAS** van **6 bunder 97 roede 50 el** **Weidland** onder **Franeker** gelegen, behoorende aan de **Erven Houtstra**; alsmede het **NAGRAS** van die perceelen. — Inlichtingen en aanwijzingen zijn te bekomen bij den **Koopman T. HOUTSTRA**, te **Franeker**.

VOORNAAM BOELGOED.

De Notaris **T. ALMA**, te **Menaldum**, zal, ten sterfhuize van **Johannes Louws Osinga**, onder **Menaldum**, bij boelgoed, de posten boven **de 20** tegen borgstelling en op **6 maanden** crediet, verkoopen:

Op **Dingsdag den 24 Junij 1845**, ten 8 ure voor den middag.
Een uitmuntend **BOEREREËUW** en **BESLAG**, als **10 melke** en **kalve Koeijen**, **3 Rieren**, **5 Hoklingen**, **1 Bul**, **5 Kalvers**, **9 Schapen**, **1 oud Varken**, **2 Biggen**, **6 goede Paarden**, **1 groote Hond**, **1 Wagen**, **1 Chais**, **4 Hooiwagens**, **4 Aardkarren**, **2 Ploegen**, **6 Eggen**, **2 Landrollen**, **1 Dorschrol**, **1 Snijbank**, **1 Arreslee**, **Kaaspers**, **Karn** met **koperen hoep**, **4 koperen Emmers**, **1 dito Handketel**; voorts **Harken**, **Vorken**, **Grijpen**, **Paardetuigen** en wat verder tot een complete Boerderij is behoorende.

Op **Woensdag den 25 Junij d. a.**, mede ten 8 ure voor den middag, den ge-heelen en netten **INBOEDEL** aldaar aanwezig, als **2 Kabinetten**, **1 Bureau**, **1 Fortepiano**, **1 Tinkast**, **5 Bedden** met toebehooren, **2 Klokken**, **Spiegels**, **Tafels**, **Stoelen**, **Porcelein**, **Koper**, **Tin**, **Glas**, **Aarde** en **Ijzerwerk**, verlatte gue-deren en wat meerder te voorschijn zal worden gebracht.

NOTA. Den **24 Junij** zal, ten 12 ure op den middag worden overgegaan tot den verkoop van het op steel staande **GRAS** van **13 bunder 13 roede 10 el**, en daarna tot de verhuring van het **GRASGEWAS** van **21 bunder 94 roede 40 el**, alles tot de **Zathe** aan de **Erven** van **wln. J. L. Osinga** eigen behoorende.

Inlichtingen zijn te bekomen bij bovengenoemden Notaris.
Koekdisschen noch **Houwblokken** zullen niet op of bij het **Hornleger** mogen worden geplaatst.

De Notaris **GOSLINGS**, te **Harlingen**, zal, op **Woensdag den 25 Junij 1845**, des voormiddags ten elf ure, ten huize van **Theunis Beidschat**, in den **Mak-kumer Wagen** aldaar, in het openbaar verkoopen, tegen contante betaling:

Ongeveer 400 Tonnen Zweedsche TEER, en pl. min. tien **Hoed** fijne **Engel-sche SNEEDKOOL**. — Te bezichtigen vóór en op den verkoopdag, op aanvraag bij bovengenoemden Notaris.

De Deurwaarder **J. DAMEN**, te **Harlingen**, zal, ten verzoeken van den Heer **I. J. VERVER**, te **Makkum**, op **Woensdag den 18 Junij e. k.**, des namiddags ten 4 ure, in het **Logement** het **Haagsche Wapen**, bij **H. F. de Boer**, te **Harlingen**, verkoopen: Een snelzeilend wel onderhouden **TJALKSCHIP**, groot **61 Tonnen**, met stand en loopend **Want**, **Zeil** en **Treil**, **Ankers**, **Touwen** en **Ketting**.

UIT DE HAND TE KOOP: Een **HALF TREKVEER**, met **TOE- en AANBEHOOR-EN** van dien; zijnde een nieuw model, varende in de beurt van **Harlingen** op **Leeuwarden** en terug.

Informatien zijn te bekomen bij den **Commissaris van gedacht Trekveer** te **Leeuwarden** **R. D. NAUTA**.

UIT DE HAND TE KOOP: Eene nieuwe **HEK-TJALK**, lang **17 el 486 streep**, **Wijd 4 el 33 streep**, hol op uitwatering **1 el 769 streep**; voorts een nieuw **SCHUITJE**, lang **13 el 584 streep**, **Wijd 3 el 180 streep**, en hol **1 el 203 streep** op uitwatering; beide aan de buikdelling en weigering toe gereed; bij **LIJKE L. v. d. VEER**, te **Gorredijk**.

Er worden **TE KOOP** aangeboden **KOPERSLAGERS GEREEDSCHAPPEN** met eenen **DRAAIBANK**, waarop men uit een plat stuk **Koper** alle voorwerpen kan voortbrengen zonder den hamer te gebruiken. De koper kan voldoende onderdicht ontvangen van het gebruik derzelve. Te bevragen bij **A. HEEMSTRA**, te **Bolsward**. Brieven franco.

Oproeping van Crediteuren.

De Crediteuren van wijlen **PIETER FOEKE SJOERDSMA**, in leven Zaakwaarnemer te **Dockum**, worden verzocht opgaaf van hunne vorderingen te doen ten **Kantore** van den **Notaris G. W. POSTHUMA**, te **Dockum**, en zulks ten spoedigsten, en wel vóór den **26 Junij e. k.**

LEES HIER.

De Ondergeteekenden maken bij deze hunne geëerde **Stad- en Landgenooten** bekend, dat de firma, welke vroeger **GEBr. de LEEUW** was, thans is: **D. de LEEUW**. Belooft hierbij, gelijk vroeger, door de groote verbetering zijner **Fabriek**, een ieder spoedig en op den bepaalden tijd te bedienen, zoo wel in de kleine als groote artikelen, als: in apparatuur op nieuw in alle verlangd-wor-dende kleuren, alle soorten van **Meubel-Gordijnen**, **Ledikant-Behangzels**, **Tafel- en Wiegekleeden**, alle soorten van **Zijden** en **Wollen Stoffen**. Verandert zelfs zwarte en meer andere donkere kleuren in de lichtste. Belovende nogmaals een prompte en civiele bediening.

Leeuwarden,
den 9 Junij 1845.

GEBr. de LEEUW,
D. de LEEUW,
in de **Zak (Bolmansteeg).**

Bij **T. H. ELZENGA**, te **Zwaagwesteinde** is te bekomen, zoo lang de voorraad strekt, dadelijk, en bij in tijds bestelling altijd: beste **ROOP**, per bos **80 Cent**, **470 N. el**; geschikt tot **rietdeken**. **Franco Dockum** en **Leeuwarden**. Brieven franco.

De Ondergeteekende brengt bij deze ter kennis, dat hij zich alhier met der woon-gevestigd heeft op den **Wirdumerdijk**, in het huis letter **D**, no **79**, tot het uitoefenen van eenen **KRUIDENIERS- en GRUTTERS-AFFAIRE**, en re-com-mandeert zich dien ten gevolge minzaam in de gunst van zijne geëerde **Stad- en Landgenooten**; belovende een prompte en civiele behandeling.

Leeuwarden, den 5 Junij 1845.

T. VAN DER VEER.

Door aankoop eigenaar geworden zijnde van de **TOUWSLAGERIJ** door wijlen **Johannes Haquebard** ruim veertig jaren met goed succes gedreven en met den dood ontruimd, is thans weder opgevat door des overledenen **Schoonzoon**. Verzoekt gunst en recom-mandatie, en zal trachten zich dezelve waardig te maken.

J. KUIPERS,

op het **Groot Schavenek** te **Leeuwarden**.

BERIGT.

De Ondergeteekende maakt door deze aan de Dames bekend, dat zij een **AF-FAIRE** is begonnen in de fijnste soorten van **NETELDOEKEN**, **BORDUUR-SELS**, **NEIGES**, **TULES** enz. Zich minzaam in de gunst aanbevelende. — Groo-te Hoogstraat, letter **H**, no. **69**.

Leeuwarden, den 17 Junij 1845.

C. W. SICKLER — Bruijn.

De Ondergeteekende Steenfabrieker te **Berlikum**, berigt bij deze, aan degenen die hem 's **Vrijdags** te **Leeuwarden** wenschen te spreken, dat hij zich daar-toe van **11 tot 1 ure** zal laten vinden, bij **Groenendijk**, boven den **Boekwin-kel** van den Heer **Swart**, over het **Waagsplein**, naast de **Loodgieterij** van den Heer **Born**.

S. W. OSINGA.

De Ondergeteekende, door aankoop eigenaar geworden zijnde van de **ZOUT-ZIEDERIJ** ter dezer stede, laatstelijk, sedert jaren, met succes gedreven, door den Heer **R. HAVERSCHMIDT**, heeft de eer, zijne **Stad- en Landgenooten** te herigten, dat hij voornemens is, deze **Fabriek** voort te zetten; zich aanbeve-lende in hunne geëerde begunstiging, en een prompte behandeling verzekerende.

Dockum, den 16 Junij 1845.

P. VAN KLEFFENS Nz.

Bij de tegenwoordig, algemeen erkende behoefte van **ZUIVERE en GEVOELI-GE BALANSEN**, maakt de Ondergeteekende bekend, dat door of onder toe-zigt van hem, allerhande soorten van **BALANSEN** worden in order gemaakt, onder belofte alles te zullen aanwenden dezelve zuiver te maken, en zijne ge-eerde begunstigers zoo spoedig en goedkoop mogelijk te bedienen.

K. J. KROL, Arrondissements-Ijker te **Sneek**.

Koninklijke Nederlandsche Loterij.

De Ondergeteekende verwittigt aan zijne geëerde **Stad- en Landgenooten**, dat bij hem weder voor de **196ste Loterij** te bekomen zijn **HEELE en GEDEEL-TEN** van **LOTEN**, in **Huur**, **Koop** en voor alle **Klassen**. Houdt zich ten vriendelijkste gerecommandeerd.

A. T. VAN GELDER,

over de **Brol in de Drie Schoppen** te **Leeuwarden**.

Koninklijke Nederlandsche Loterij.

A. VAN GELDER, bij het **Hof** te **Leeuwarden**, verwittigt zijne geëerde be-gunstigers, **Stad- en Landgenooten**, dat de **196ste Kon. Nederl. Loterij** een aanvang met trekken neemt den **23 dezer** maand, weshalve hij zich bij voortdoring recom-mandeert. Het **KONTRABOEK** ligt dagelijks ter inzage.

SNEEK.

Heden en **Woensdag den 17 en 18 Junij** zal de **Tandmeester KESNER** over al-lies wat zijn vak betreft te spreken of te onthieden zijn bij den Heer **VAN MEURS**, in den **Wijnberg**.

TE SNEEK EN BOLSWARD.

De Gezigtkundige **J. GUDENDAG**, zal **Woensdag** en **Donderdag e. k.** te spre-ken of te onthieden zijn in den **Wijnberg** te **Sneek**, en **Vrijdag** te **Bols-ward** in den **Wijnberg**.

HARDDRAVERIJ

te **Lemmer**, op **Vrijdag den 20 Junij 1845**.

Tot **PRIJS:** Eene extra keurig bewerkte en zware **ZILVEREN TABAKS-POT en KOMFOOR**. Door **Paarden** welke onder den **Man** geen **Prijs** gewonnen hebben en tot genoeg zijn van **Keurmeesters**. — De aangifte des morgens ten elf ure, ten huize van den **Logementhouder TULLENER**.

HARDDRAVERIJ.

Met voorkennis van het **Plaatselijk Bestuur**, gedenken de **Kasteleins** van **Win-sum** en **Obergum**, op **Zaterdag den 21 Junij 1845**, te laten **Verharddraven**:

Tot **Prijs:** Een **ZILVEREN THEEPOOT**.

Tot **Premie:** Een **DITO TABAKSKOMFOOR**.

Alle **Paarden** zullen worden toegelaten, welke tot genoeg der **Keurmeesters** zijn. De aangifte moet geschieden ten 12 ure, ten huize van **H. L. Stoit**, te **Win-sum**, de keuring ten 2 ure en de ridding terstond daarna.

DRONRIJP.

LET WEL. De reeds vermelde **HARDDRAVERIJ** en **KAATSPARTIJ**, zal in plaats van den **22 en 23 dezer**, thans plaats hebben, de eerstgenoemde op **Zaterdag den 28** en de **Kaatspartij** op **Zondag den 29 Junij 1845**.

Er wordt te **Leeuwarden** gevraagd eenen **KANTOORBEDIENDE**, niet be-neden de twintig jaren, een nette hand schrijvende, bewijzen van goed gedrag en eerlijkheid kunnende produceren en niet zonder eenige administra-tieve kennis. — Adres niet gefrankeerde eigenhandig geschreven en getee-kende brieven, met vermelding van het gevorderde salaris, onder letter **Z**, bij **A. VAN ZUIJLEN**, bij de **Put** te **Leeuwarden**.

In de **SOCIETEIT AMICITIA** te **Leeuwarden** wordt gevraagd een **EERSTE BEDIENDE**, gehuwd, en voorzien van de noodige attestatie.

Men adressere zich ten dezen schriftelijk en franco bij den Heer **K. TIGLER WIJBRANDI**, vóór of op **Zondag den 22 Junij 1845**.

H. BUSSCHER, Apotheker te **Winschoten**, vraagt tegen **primo Julij** of **No-vember e. k.**, een **BEDIENDE**. — Brieven franco.

Een a twee **TIMMERKNECHTEN** kunnen werk bekomen bij **F. A. WIJNSTRA**, te **Oppenhuizen**.

Een **KASTMAKERSKNECHT** zijn werk goed verstaande, kan tegen billijke be-looning dadelijk werk bekomen bij **M. MONSIEUR**, **Kastmaker** te **Steenwijk**, bij wien alle soorten van **MEUBELEN** gemaakt en verkocht worden, tot civiele prijzen. Brieven franco.

Wordt gevraagd, om terstond in dienst te treden: Een **SMIDSKNECHT**, het **Paardenbestaan** goed kundig. Nader informatie bij **J. KRAK**, **Ijzerkooper** te **Leeuwarden**.

M. WILBERS, te **Rien**, verlangt zoo spoedig mogelijk een bekwame **KLEER-MAKERSKNECHT**. Brieven franco.

Uit eenen **Brief** van **Groningen** naar **Woudsend**, **Postmerk Groningen** **10 Junij**, **Postmerk Sneek** **11 Junij**, is vermist een **BANKILLET**, no. **763**, **Amst.** **17 October 1843** ad **f 300**.

***** **D. MEINDERSMA** Wz. heeft den **6 Junij 1845**, aan het **Ge-meente-Bestuur** te **Leeuwarden**, vertoond, het werk getiteld: **Histoire des Pays-Bas**, depuis les temps anciens jusqu'a la création du Rojau-me des Pays-Bas, en **1815**, par l'Abbe **J. H. Janssens**.

De Ondergeteekenden hebben de eer te berigten, dat zij hebben opgericht eenen geheel nieuwe **BOEKDRUKKERIJ**, ingerigt naar de behoeften van den tegenwoordigen tijd. — Hunne zaken zullen voortaan bestaan uit **BOEKDRUK-KERIJ**, **BOEKBINDERIJ** en **LINIEERFABRIJK**, **BOEKHANDEL**, **KANTOOR-BOEKWINKEL**, het houden eenen **LEESBIBLIOTHEEK** en publieke **BOEKVER-KOOPINGEN**. Zij nemen de vrijheid zich in een en ander ten vriendelijksten bij hunne geëerde **Stad- en Landgenooten** aan te bevelen, zich steeds zullende beijveren, om wat **netheid**, **spoed** en **civiliteit** betreft, zich het vertrouwen hun-ner begunstigers waardig te maken.

Sneek, den **11 Junij 1845**.

VAN DRUTEN en BLEEKER.

***** **VAN DRUTEN** en **BLEEKER**, **Boekdruckers** en **Boekverkoopers** te **Sneek**, berigten mits dezen dat zij door aankoop **Eigenaars** zijn geworden van den **FRIESCHEN VOLKS-ALMANAK**, en die voortaan door hen zal worden uitgegeven. Zoolang de geringe voorraad strekt, bieden zij de tien uitgegeven jaargangen aan voor **f 2,25** het complete stel, afzonderlijke jaar-gangen voor **40 Cts.**, uitgezonderd den eersten, welke niet apart kan worden verkocht, terwijl zij ten stelligsten verzekeren, dat voortaan geene **Exemplaren** der volgende jaargangen onder den prijs der uitgave, zullen worden aangeboden. Zij nemen tevens de vrijheid vroegere medewerkers en allen, die eenig belang stellen in de uitgave van den **Frieschen Volks-Almanak**, tot inzending van stuk-ken ter plaatsing uit te noodigen, welke zij alsdan gaarne voor **1° Augustus** uiterlijk, wenschen te ontvangen, kunnende men verzekerd zijn dat, wat **netheid** van uitvoering betreft, dezelve gerust met andere zal kunnen worden verge-leken, waartoe door de **Uitgevers** geene moeite noch kosten zullen worden gespaard.